

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

RRF-2,3,1-21-2022-00014
Éghajlatváltozás Multidiszciplináris Nemzeti Laboratórium

Az Európai Unió
finanszírozásával
NextGeneration EU

Megfigyelt éghajlatváltozás 30 éves klímanormálok és egy készülő éghajlati atlasz tükrében

BIHARI ZITA

ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT, ÉGHAJLATI OSZTÁLY

NEMZETI
LABORATÓRIUM

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

Áttekintés

Az éghajlati norma

Felhasznált módszerek és adatsorok

Éghajlati normák bemutatása

Készülő éghajlati atlasz

Az OMSZ feladatai az ÉMNL projektben

Klímanormál

Meteorológiai Világszervezet (WMO):

Annak megállapítására, hogy egy adott nap, hét, hónap vagy év az átlagosnál melegebb vagy csapadékosabb-e, a WMO 30 éves bázisidőszakokat használ, amelyeket éghajlati normáknak vagy CLINO-nak (Climatological Standard Normals) neveznek. Ezek a 30 éves időszakok éghajlati adatainak átlagai. Éghajlatunk természetes változékonysága miatt fontos a hosszú távú átlagok használata.

Elég hosszú ahhoz, hogy az éghajlat természetes változékonyságát kisimítsa, de nem túl hosszú, hogy az éghajlatváltozás jelét elfedje

10 évenkénti megújítás

Felhasznált módszerek és adatok

Homogenizált rácsponti napi adatsorok, finomabb felbontású térképek

MASH és MISH módszerekkel

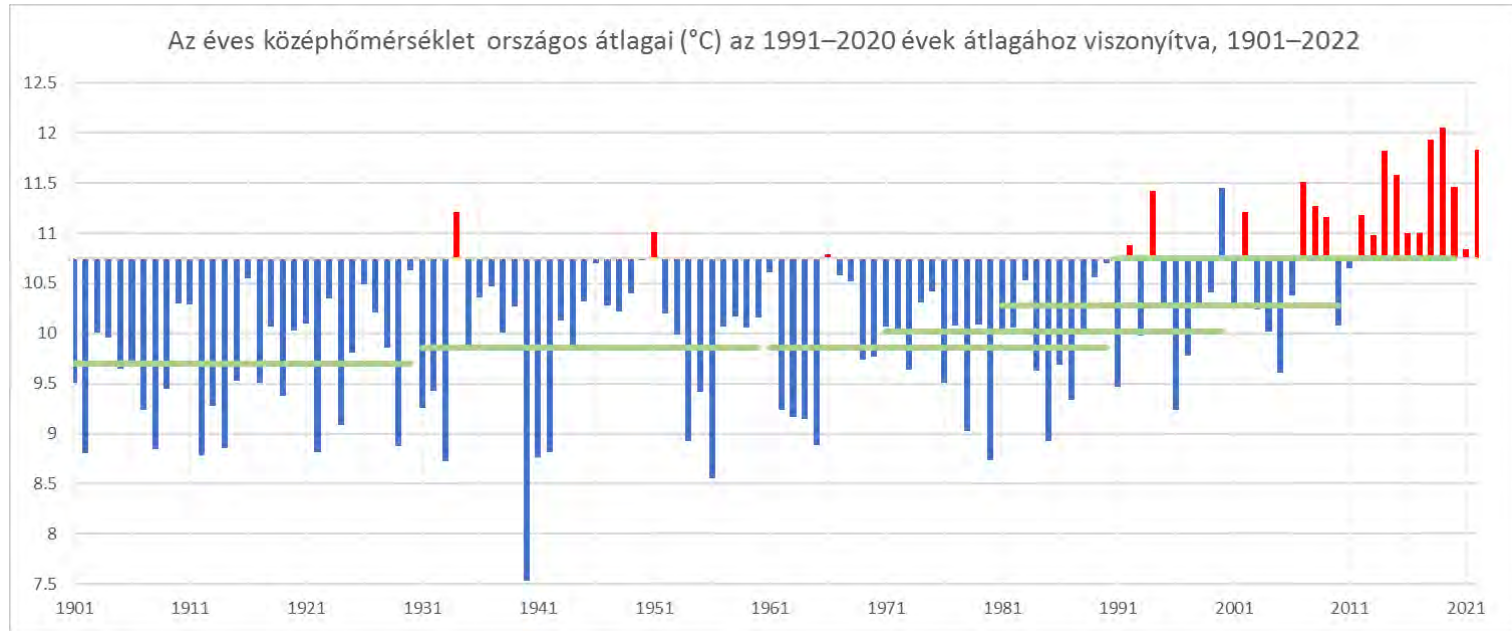
1870-től, évente frissítve, ellenőrzött és pótoló adatsorok

11-500 állomás adatainak felhasználásával

A legfontosabb éghajlati paraméterekre

Meteorológiai Adattárban (odp.met.hu) elérhetőek

Az éves középhőmérséklet országos átlagai(°C)

1901-1930

9,67

1931-1960

9,862

1961-1990

9,861

1971-2000

10,02

1981-2010

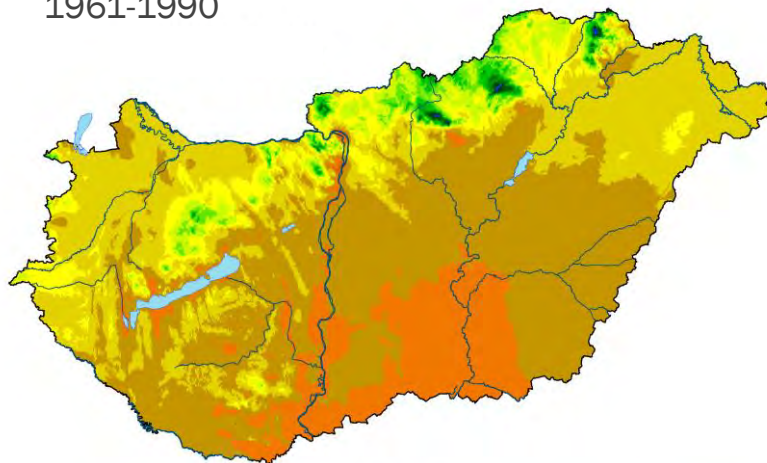
10,28

1991-2020

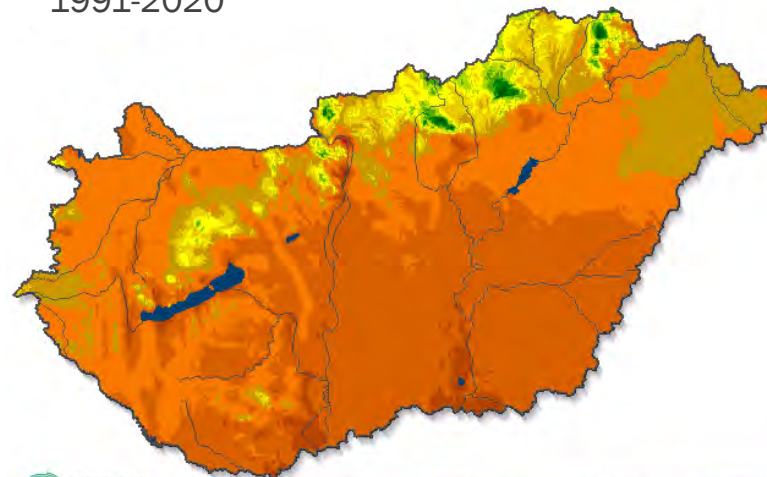
10,75

A középhőmérséklet térbeli eloszlása

1961-1990

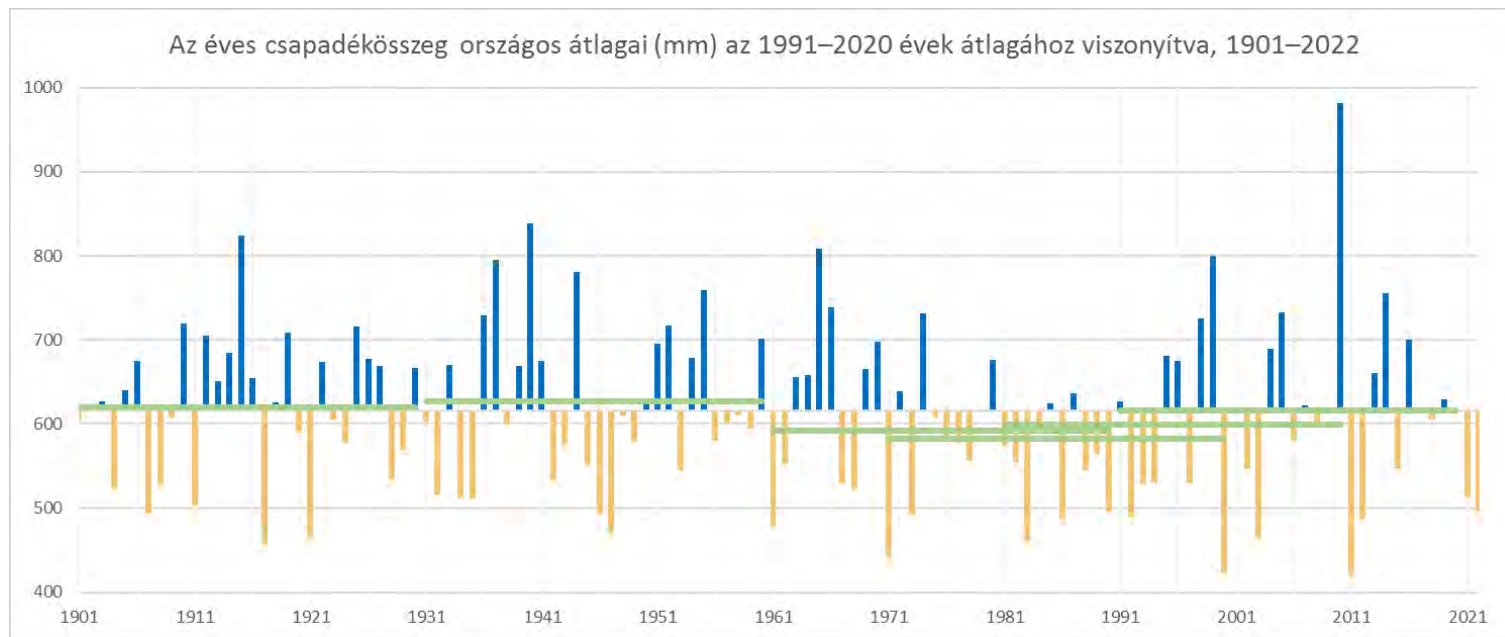
1991-2020

ORSZÁGOS
METEOROLÓGIAI
SZOLGÁLAT

Az éves csapadékösszeg országos átlagai (mm)

1901-1930

620

1931-1960

627

1961-1990

593

1971-2000

583

1981-2010

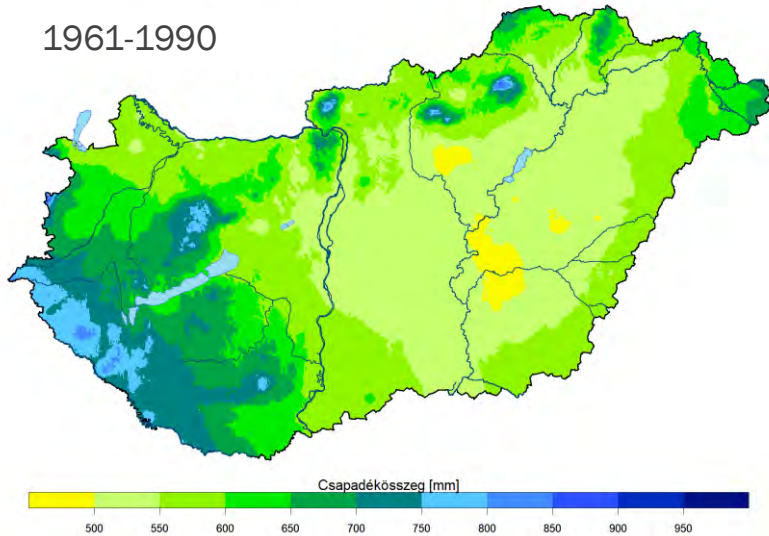
600

1991-2020

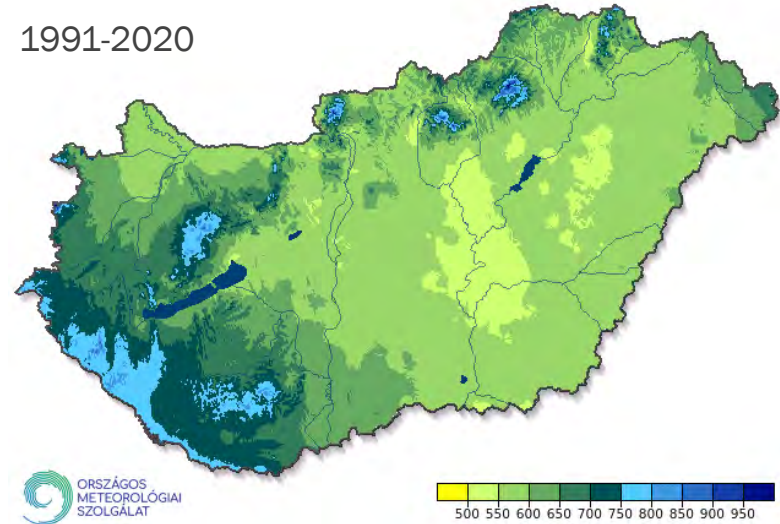
616

A csapadék térbeli eloszlása

1961-1990

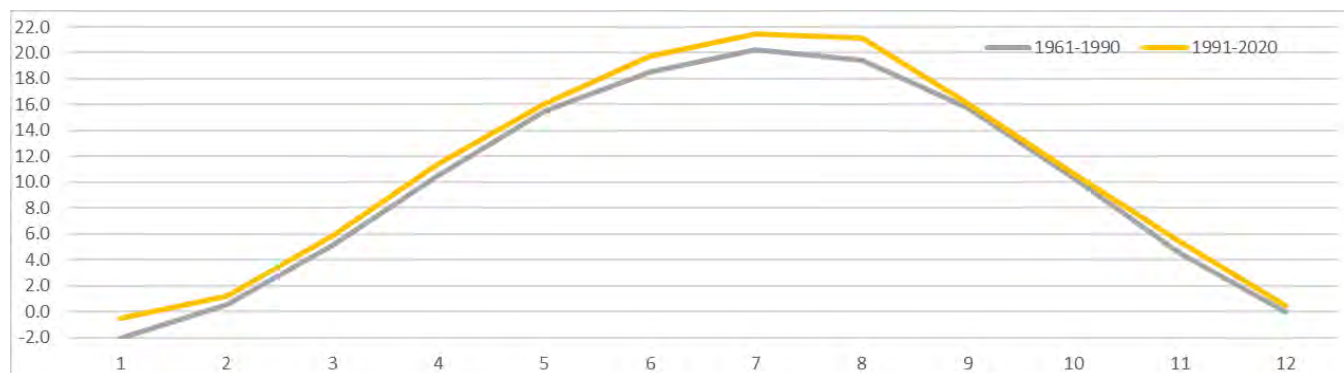
1991-2020

A havi középhőmérsékletek (°C) éven belüli változása

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	év
1901-1930	-1,6	-0,4	5,2	9,8	15,3	18,3	20,3	19,3	15,2	10,0	4,2	0,5	9,7
1931-1960	-2,4	-0,4	4,5	10,4	15,5	18,8	20,8	19,9	15,9	10,1	4,8	0,4	9,9
1961-1990	-2,1	0,5	5,1	10,5	15,5	18,5	20,2	19,4	15,7	10,3	4,5	0,0	9,9
1991-2020	-0,5	1,2	5,8	11,4	16,1	19,8	21,5	21,1	16,0	10,7	5,4	0,5	10,8

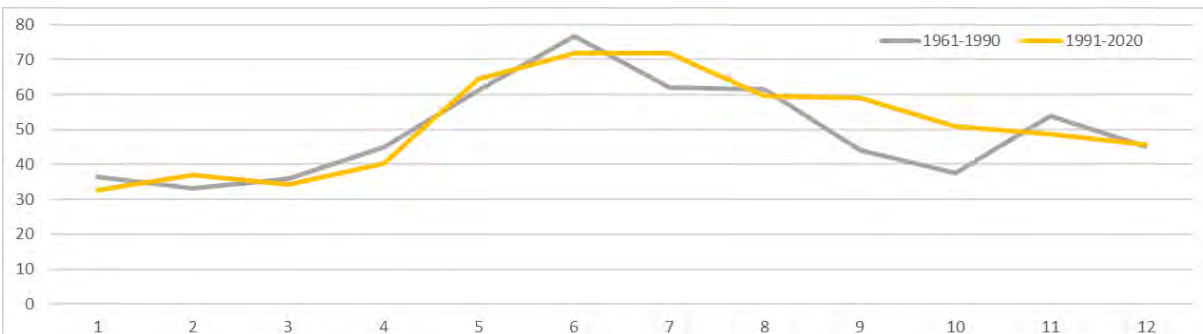

A napi maximumhőmérsékletek havi átlagának (°C) éven belüli változása

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	év
1901-1930	1,4	3,4	10,2	15,3	21,2	24,4	26,7	25,9	21,5	15,3	7,9	3,3	14,7
1931-1960	0,7	3,5	9,6	16,2	21,3	24,7	27,1	26,6	22,8	15,8	8,3	3,3	15,0
1961-1990	1,1	4,4	10,2	16,3	21,3	24,3	26,3	25,8	22,1	16,2	8,3	2,9	14,9
1991-2020	2,8	5,6	11,3	17,6	22,3	26,0	28,0	28,0	22,4	16,4	9,5	3,4	16,1

A havi csapadékösszegek (mm) éven belüli változása

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	év
1901-1930	32	33	39	55	62	70	64	59	58	53	49	46	620
1931-1960	37	39	35	43	68	77	64	59	44	55	61	45	627
1961-1990	37	33	36	45	61	77	62	61	44	37	54	45	593
1991-2020	33	37	34	40	64	72	72	60	59	51	49	46	616

Relatív nedvesség

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	év
1961-1990	84,7	81,3	74,2	68,9	69,8	71,3	69,4	71,8	75,7	78,9	84,6	86,0	76,4
1991-2020	84,5	78,6	69,8	64,8	68,1	69,2	67,9	68,3	73,7	79,5	84,5	86,3	74,6

Légnyomás

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	év
1961-1990	1000,4	998,4	997,2	994,4	996,0	996,1	997,1	997,4	999,5	1001,0	999,6	999,6	998,1
1991-2020	1001,4	999,7	997,8	995,5	996,3	996,4	996,2	997,2	998,5	1000,1	999,7	1001,4	998,4

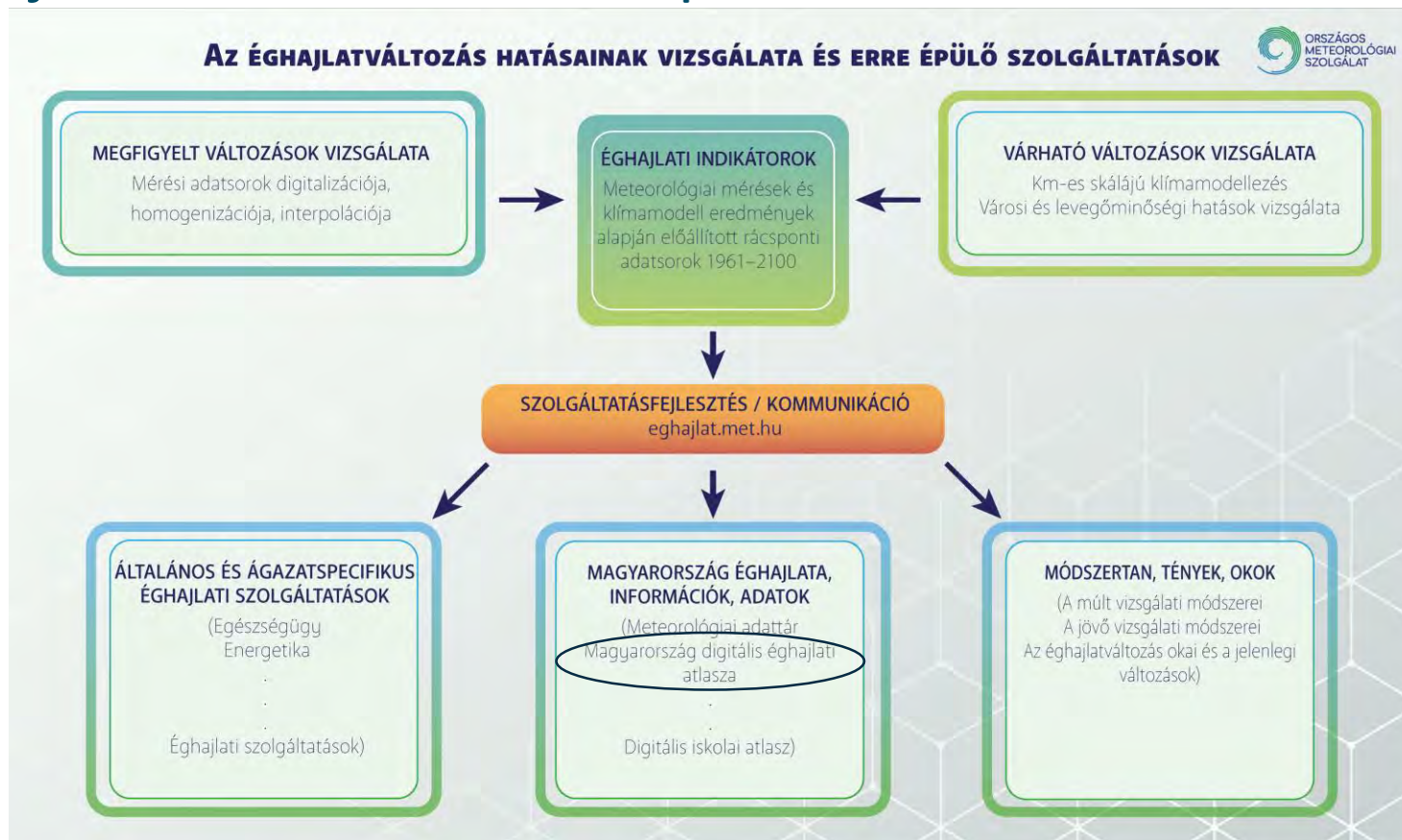
Hőmérséklet- és csapadékindexek normái

	1901-1930	1931-1960	1961-1990	1991-2020
Fagyos napok ($t_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$) száma	102,4	102,5	98,9	89,9
Hőhullámos napok ($t_a \geq 25^{\circ}\text{C}$) száma	15,8	19,5	14,5	28,5
Csapadékos napok ($r \geq 1\text{ mm}$) száma	105,2	98,7	92,5	92,9
20 mm-nél nagyobb csapadékú napok száma	3,3	4,0	3,7	4,4
Száraz időszakok ($r < 1\text{ mm}$) egymást követő napokon) maximális hossza	25,9	25,8	29,3	27,8
Nyári napi csapadékindenzitás (mm/nap)	6,4	7,0	7,1	7,5

Éghajlati atlaszok Magyarországon

	Időszak
Dr. Kakas József (szerk.): Magyarország éghajlati atlasza, Akadémiai Kiadó, 1960	1901-1950
Mersich Iván et al.: Magyarország éghajlati atlasza, Országos Meteorológiai Szolgálat, 2003	1961-1990
Bihari Zita (fejezetszerk.): Éghajlat In: Kocsis K. (főszerkesztő): Magyarország nemzeti atlasza: Természeti környezet. Magyar Tudományos Akadémia, 2018	1981-2010
Készülő digitális éghajlati atlasz (2026)	1991-2020, 1961-1990, 2041-2070, 2071-2100

Éghajlatváltozás Multidiszciplináris Nemzeti Laboratórium

Tervezett éghajlati atlasz

Bemutatandó elemek: hőmérséklet, csapadék, sugárzás, szél, levegő nedvességtartalma, légnyomás, talajnedvesség, egyéb (pl. időjárási rekordok, aszályindexek, stb.)

Adatok forrása: felszíni és műholdas mérések, számított adatok, klímamodell eredmények

Időszakok: 1961-1990, 1991-2020, 2041-2070, 2071-2100, 1901-

Éves, évszakos, havi bontás

Megjelenítés: térképek (~ 1500 db), idősorok (~ 1000 db), éves menetek (~ 1200 db), táblázatok (~ 100 db)

Grafikonok: országos és megyei értékek

További információk

<https://met.hu/eghajlat/>

[https://met.hu/ismeret-tar/erdekessegek tanulmanyok/](https://met.hu/ismeret-tar/erdekessegek_tanulmanyok/)

<https://odp.met.hu/>

<https://www.met.hu/EMNL/hu/kezdo/index.php>

<https://klimadat.met.hu/>

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

mta.hu

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

